

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către inculpat, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 03 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

Gherța Vitalie XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 02.01.2018 – 09.02.2018 (prima instanță);
2. 03.04.2018 – 03.05.2018 (instanța de apel);
3. 20.07.2018 – 10.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 09 februarie 2018, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Gherța Vitalie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 171 alin. (3) lit. b), 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilite pedepse:

- în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal – 15 ani închisoare;
- în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal – 15 ani închisoare;

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 17 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a respins demersul procurorului, privind încasarea din partea inculpatului în contul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 9 460 lei.

S-a încasat de la Gherța Vitalie în folosul lui XXXXX, suma de 330 lei ca prejudiciu material și suma de 30 000 lei ca prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Gherța Vitali, la 14 noiembrie 2017, aproximativ la ora 18:00, pe str. XXXXX, s. XXXXX, r. Taraclia, cu scopul satisfacerii poftelor sexuale, s-a năpustit asupra minorei XXXXX, care se deplasa pe strada respectivă, știind cu certitudine despre faptul că XXXXX n-a atins vârsta de 14 ani, și învingând rezistența ei fizică, a rupt

hainele și lenjeria ei de corp, a aplicat în privința ei violență fizică și împotriva voinței ei a încercat să întrețină cu ea raport sexual în formă naturală, însă nu a dus intențiile sale criminale până la capăt din motive independente de voința lui, deoarece, din domiciliul a ieșit Cebotari D., care a venit la strigătele părții vătămate, cerând ajutor.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în limitele indicilor calificativi prevăzute de art. 27, 171, alin. (3), lit. b) Cod penal– ”*tentativa de viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei săvârșit asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani*”.

Tot el, Gherța Vitalie, la 14 noiembrie 2017, aproximativ la ora 18:00, aflându-se pe str. XXXXX, raionul Taraclia, în urma încercării de a întreține un raport sexual în formă naturală cu minora XXXXXX, inculpatul, știind cu certitudine că ea nu a atins vârsta de 14 ani, și învingând rezistența ei fizică, a rupt hainele și lenjeria ei de corp, a aplicat în privința ei violență fizică și împotriva voinței ei, a atins-o pe partea vătămată la organul genital și a introdus în organul genital un deget al mâinii sale, prin ce a cauzat părții vătămate vătămări corporale neînsemnate manifestate prin echimoză cu dimensiunile de 2,5 x 1,5 cm pe fesa dreapta, la fel echimoză în vestibulul vaginal porțiunea inferioară la baza himenului.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în limitele indicilor calificativi prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal – ” *Acțiuni violente cu caracter sexual adică, satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, prin constrângere fizică și psihică a persoanei ori profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, săvârșită asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani*”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procurorul în Procuratura r. Taraclia, Lefter Sergiu, prin care a solicitat casarea sentinței în partea respingerii solicitării de încasare a cheltuielilor de judecată de la inculpat, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 9 460 lei, invocând că, conform Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017 „pentru modificarea și completarea unor acte legislative” publicată în Monitorul Oficial, care a intrat în vigoare la 09 februarie 2018, art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală a fost abrogat, respectiv expertizele enumerate în art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, nu se efectuează în mod obligatoriu din contul statului, situație care era până la modificarea prevederilor art. 143 Cod de procedură penală, inculpatul nu corespunde nici unei condiții menționate în art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, cu privire la eliberarea de la plata cheltuielilor judiciare, astfel fiind recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 171 alin. (3) lit. b), art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, inculpatul conform art. 229 Cod de procedură

penală, urma să suporte cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale și medico-biologice pe cazul respectiv.

3.2 Avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței în partea aplicării pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de către prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, invocând că: prima instanță nu a luat în calcul căința sinceră a inculpatului și faptul că a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, cerându-și iertare de la reprezentantul părții vătămate și fiind de acord să repare integral prejudiciul material și moral solicitat.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 03 mai 2018, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului în baza dispozițiilor art. 27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii: *„tentativa de viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei săvârșit asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani”*; art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal *„satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, prin constrângere fizică și psihică a persoanei ori profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, săvârșit asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani”*.

Referitor la apelul procurorului, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a respins cerința procurorului privind încasarea cu titlu de cheltuieli judiciare a sumei de 9 460 lei de la inculpat pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr. 916 din 29 noiembrie 2017, nr. 917 din 30 noiembrie 2017 și raportul de expertiză nr. 399 din 01 decembrie 2017, indicând că efectuarea rapoartelor de expertiză a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Mai mult, potrivit art. 75, alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157-162/316 din 10.06.2016), se stipulează că, (3) în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Referitor la apelul apărării, instanța de apel a conchis că prima instanță, a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 70 și 75 Cod penal, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și

reeducării acestuia, stabilindu-i pedeapsă cu închisoare în limitele legii, or, inculpatul nu este la prima sa abatere, el fiind condamnat prin sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 20 februarie 1996, în baza art. 119 alin. (3) Cod penal, cu aplicarea art. 42 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, (f.d.164-171, vol.I) prin sentința Judecătorei Taraclia din 27 mai 2004, în baza art. 27, 145 al. (2) lit. c), art. 179, 155 Cod Penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 17 ani închisoare, (f.d.175-176).

La 12 decembrie 2011 a fost eliberat din locurile de detenție în legătură cu executarea pedepsei. Prin sentința Judecătorei Ceadâr-Lunga din 13 august 2012 a fost condamnat în baza art. 187 al. (2) lit. f) Cod Penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani de închisoare fără amendă. La 20 aprilie 2016 a fost eliberat din locurile de detenție în legătură cu executarea pedepsei. (f.d. 172-173).

Astfel, instanța de apel a menționat că respectivele fapte denotă comportamentul antisocial al inculpatului manifestat prin mai multe condamnări, precum și incapacitatea acestuia de a adopta un comportament moral acceptat de societate în vederea neadmiterii faptelor infracționale.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către :

5.1 Procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei și a sentinței în partea cheltuielilor judiciare, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, indicând:

- conform art. 143 Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate se face nu numai din contul bugetului de stat;

- sunt exemple din practica judiciară de recuperare a cheltuielilor legate de efectuarea expertizelor judiciare;

- potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, inculpatul este responsabil de cheltuielile suportate, și doar dacă condamnatul nu este în stare din diferite motive să achite aceste cheltuieli, ele sunt trecute în contul statului;

5.2 Inculpatul, Gherța Vitali, neindicând nici un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei și a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, invocând că:

- recunoaște vina, nu cunoștea că partea vătămată nu are 14 ani;

- consideră că instanțele de judecată nu l-au condamnat corect;

- în dosar sunt multe neclarități.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acestea sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

6.1 Cu referire la recursul ordinar declarat de către Procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru:

În speță se constată că recurentul sa conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Astfel, Colegiul penal menționează că, argumentul acuzării precum că conform art. 229 Cod de procedură penală, condamnatul suportă cheltuielile judiciare, se califică ca neîntemeiat, acest motiv a fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe(f.d. 9 v.II) cât și în cadrul instanței de apel(f.d. 55 – 56 v.II), asupra căruia s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului, pe care Colegiul penal le însușește, ce este conform practicii CEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010.

Prin urmare Colegiul penal indică că, suma de 9 460 lei, este compusă din costul pentru efectuarea rapoartelor de expertiză pe caz, cheltuieli ce urmează a fi achitate conform prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012), din contul mijloacelor bugetului de stat, care conform art. 10 Cod penal, este mai favorabil pentru inculpat.

Colegiul penal invocă că aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale.

Referitor la motivul că practica judiciară este neuniformă, Colegiul penal invocă, că în decizia Curții Supreme de Justiție nr. 1ra – 879/2017 nu au fost atacate de către partea apărării încasarea cheltuielilor judiciare, iar instanța de recurs ordinar nu a motivat de ce nu a aplicat prevederile art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală(red. 05.04.2012).

6.2 Cu privire la recursul ordinar declarat de către inculpat:

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel,

fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea recursului în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal lecturând textul recursului reține că, inculpatul pledează asupra stabilirii unei pedepse mai blânde, indicând că recunoaște vina și nu cunoștea despre faptul că partea vătămată nu are 14 ani, argumente ce se raportează la temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, Colegiul penal o consideră ca neîntemeiată.

Colegiul penal constată, că argumentul inculpatului este declarativ, nu corespunde realității, or, din materialele dosarului se constată că pedeapsa stabilită de prima instanță și menținută de instanța de apel este corectă, legală și echitabilă, corespunde atât principiului proporționalității cât și scopului pedepsei penale, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât în partea acestuia cât și a altor persoane.

Mai mult, Colegiul penal indică că temeiul invocat de recurent precum că pedeapsa aplicată este una prea aspră, nu este acceptat, fiindcă nu corespunde realității, or, atât prima instanță(f.d. 7 – 9 v. II) cât și instanța de apel(f.d. 56 – 59 v.II) au motivat soluția privind aplicarea pedepsei în hotărârile adoptate, motivare pe care Colegiul penal o însușește ca corectă, ce este și conform practicii CEDO, hotărârea *Albert vs România* din 16.02.2010.

Instanța de recurs mai indică că, susține argumentul instanței de apel precum că inculpatul a mai fost anterior condamnat de 3 ori, astfel, inculpatul nu s-a resocializat, pedepsele penale anterioare nu și-au atins scopul.

Referindu-se la motivele invocate de recurent privitor la dezacordul cu sentința și decizia instanței de apel în partea ce ține de situația de fapt, de probatoriu și calificarea infracțiunilor, Colegiul Penal invocă că inculpatul la 09 februarie 2018 a scris cererea semnată și de avocat(f.d. 230 v.I) de examinare a cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, recunoscându-se vinovat de cele incriminate lui, astfel, în prezent el este lipsit de dreptul de a contesta situația de fapt și calificarea infracțiunilor.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea instanței de apel atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 03 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe **Gherța Vitalie XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **10 octombrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor